

НІЧОГА НЕ ЗМЯНІЛАСЯ

«Звязда» некалькі разоў пісала аб школьніках годзіяў у аднаваданні народнай гаспадаркі БССР, якую праводзілі ворагі народа ў Дзяржліана. Яны ўвесь час зрывалі капітальнае будаўніцтва, па школьніку планавалі развіццё прамысловасці, сельскай гаспадаркі, кудурнага будаўніцтва і інш.

Чацверты месяц, як Дзяржліана ўзначальвае тав. Ермакоў. Але за час яго работы ў гэтай установе па сутнасці нічога не змянілася. Планавыя работнікі не атрымалі належнага кіраўніцтва ў барацьбе за ліквідацыю вынікаў школьніцтва. Такое становішча не вынікава.

Прапуючы пад кіраўніцтвам маёрскага паліцэйска-фашыста Баліцкага спачатку загадкава Мозыскага, а потым Менскага акрана, Ермакоў праводзіў яго ўстаноўкі, засмечвалі навучальныя ўстановы і раённы аддзелы народнай асветы ўтварэннем парожнямі арганізацыяў. У 1931 годзе ворагі народа выдзівалі Ермакова рэктарам Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта. Хутка яны яму ўслужылі прадстаўнікі камандзіроўку ў Польшчу.

Выконваючы абавязкі рэктара ўніверсітэта, ён па сутнасці ператварыў гэту навучальную ўстанову ў месца збору контррэвалюцыйных элементаў. На адказныя ўчасткі (прааратарам, загадчыкам навучальнай часткі і інш.) ён паставіў людзей, потым выкідваў іх ворагаў народа. Усімкі мерамі ён абараняў сваіх студэнтаў нават тады, калі ў партарганізацыю паступалі матэрыялы, што яны на лекцыях працягваюць трапцёў і нацыянал-фашысцкую контррэвалюцыю. Ён уступаў у абарону реакцыйных элементаў, былых ваткаўцаў і т. д.

Апшывіўшыся ў Шклове на рабоце начальніка палітдзелу МТС, тав. Ермакоў выкідаў да сабе нейкага Збароўскага на пасаду рэдактара навіцка-дзяржаўнай газеты. Гэты Збароўскі быў выкідан партарганізацыяй, як сын ураўлячачага маўтыкам, бацькі якога знаходзіліся ў Польшчы, і з якімі ён падтрымлівае злучэнне сувязі. Увесь час ён абараняў Збароўскага. Прапуючы сакратаром раённага партыі, ён са згоды ворага народа ў Наркомасветы прызначыў яго загадчыкам шклоўскага раёна. Як аказалася, Збароўскі родзіч Ермакова і апошні таксама пэна звязан з яго бацькамі.

Ермакоў маральна разлажываўся чалавек. Ён меў сувязь з істасцінай

польскай школы Ш. Не Ермакоў старанна выдзівалі на роўны адказныя работы ў склад раёнвыканкома, прэзідыума горсавета і раённага камітэта камсамола. Гэта сувязь, відав, меў і больш сур'ёзную глебу. Справа ў тым, што да гэтай самай істасцінай часта прыязджаў «у госці» вораг народа, польскі шпіён. Там наладжваліся і п'яныя гульні, у якіх актыўны ўдзел прымаў Ермакоў.

Ермакоў культываваў у раёне варажую практыку — п'янства і палавую распушчэнасць. Старшыня Чарнарунскага сельсавета Зайнаў, напрыклад, тры разы прычынаўся да адказнасці за гвалтаванне жанчын, але Ермакоў ааўбодзі яго вырчуа.

Карыстаючыся сваім службовым становішчам, як сакратар райкома, Ермакоў пакрываў класавы-варажых, маральна разлажываў людзей. Да яго паступалі шматлікія сінгалы аб расмечанасці апарата раённых арганізацый, але ён старанна ўтойваў гэта ад партарганізацыі, паказваючы гэтых людзей ў партыі і апарата. У прыватнасці, да яго паступіў матэрыял аб былым дырэктары фабрыкі «Спартак» Халаменку, што ён скрываў ад партыі сваё сацыяльнае паходжанне. Ермакоў наваў гэта п'яткамі, а на раённым парткозаве рэкамендаваў Халаменку, як вытрыманага камуніста ў склад раённага камітэта партыі. Раённым парткозав ацэбу гэту канцэптуру, як выклікаючую сумненне ў палітычнай надзейнасці. Зараз палвердзілася, што Халаменку сапраўды ўтаў ад партыі сваё сацыяльнае паходжанне і становішча. Меў ён матэрыялы і аб раззе ішых класавы-варажых людзей, якія ашуканым шляхам прабраліся ў партыю (Апшпенка і інш.), але ён на іх не рэагаваў, усяляк імкнуўся захаваць гэтых людзей у партыі.

Старанна абараняючы сваю «кампанію», Ермакоў у той-жа час груба ацосіўся да разважых камуністаў, аміністратраў, запіскаў крытыку і самакрытыку. Гэта ён зваў іх рэакцыйнай раённай газетай: «Пакуля ў сакратар райкома, з не хвалюа крытыкавае адказных работнікаў».

У раёне пры натуральні Ермакова адбылася таксама вялікія парупенні палітвосі законаў урада, незаконным перааб'ядаванні насельніцтва сельскагаспадарчым паказкам.

Дзіўна, якім чынам Ермакоў трапіў на пасаду намесніка старшыні Дзяржліана БССР.

Р. ДОДЗІН, Б. РОБЕРМАН.

ПЛАДЫ БЯСКЛОПАТНАСЦІ ГРЭСКІХ КІРАЎНІКОЎ

У Грэскім раёне на 5 верасня пасеяна азійных толькі 78 проц. пшана.

У раёне б'юць калгасы, не пасеяўшыя дасць ні аднаго гектара азійных. Так, калгас імя Леніна, Мушскага сельсавета, лішчын б'юць пасеяць 135 гектараў, але ашце не пасеяў ні аднаго. Тут нават пад пасеў азійных падрыхтавана толькі каля 70 гектараў глебы.

Сараў сабру азійных у выхаванні тэрміну Грозаўскі сельсавет. З планавых 1170 гектараў у калгасы сельсавета пасеяна толькі 400. Калгас «1-е жніўня» гэтага сельсавета з планавых 90 гектараў пасеяў толькі 29. Калгас «Парэжыцкая комун» пасеяў 11 гектараў з 30 па пла-

ну «Советская країна» з планавых 105 гектараў пасеяў 23.

Калгас імя Молатава гэтага сельсавета да саб'юў яму не прыступаў. Старшыня калгаса Арлоўскі адноса сабату гэту важнейшую гаспадарча-палітычную работу. На станы для гэтага калгаса ляжыць 36 тон мінеральнага ўгнаення, але пакуль што вывезена толькі 2 тоны. Прапуючы дышчыцца ў гэтым калгасе вельмі слаба. Трактары-прастойваюць.

Коль факты ігнаравання ў раёне ралкоў саб'юў. У калгасе «Ліць», Пукіўскага сельсавета, 2 конныя селкі сталі не адрамантаванымі, а селы ўручыно. Сталі селкі і ў калгасе імя Молатава, «Празда» і «1-е жніўня».

І. ВЕЧАР.

Калгасніцы другой брыгады калгаса «Большыня», Брагінскага раёна (справа): Млешка Параска і Млешка Васіліса на ўборцы пшана выпрацоўваюць па тры з паловай працэнтаў ў дзень. Брыгадзір — Млешка А. К. (у цэнтры). Фото Палуцка (БСФ).

СПРАВЫ КРЫЧАЎСКАГА НАРСУДДЗІ

Вялікія правы прадстаўляе Сталінская Канстытуцыя народнаму судзі. Называюцца адказна яго работа. Ён перш за ўсё змагаецца з рэвалюцыйнаю законанасцю. Народным судзім можа быць толькі чалавек крымінальна чысты, з высокімі маральнымі якасцямі, глыбока аданы свайму сацыялістычнаму рэжыму, партыі Леніна—Сталіна, справе сацыялізму.

Зусім адваротнае ўваўле сабою твар крычаўскага народнага судзі Казлоўскага. Аб гэтым красамому на гаворач яго справы.

Апшывіўшы старшыня калгаса «Варыбіт», Вялікаўскага сельсавета, заправіў Казлоўскага ў госці. Гаспаваць, тым больш у старшыні калгаса, што-ж тут заорага. Але... Прап'ястваўшы ноч, Казлоўскі спасаваў крымінальную справу, завеззеную на Дзеўніцка за азначэнню безгаспадарчасці ў калгасе. Імкшыся дзеўніцка чынам уся віна за азначэнне Казлоўскага быў ўскладзена на ці ў чым невіновата брыгадзіра Раманава. Другую ноч гэту агіную ацэбу запіскаў ўжо ў Казлоўскага, а рапую Дзеўніцка да ставіў жонцы Казлоўскага 2 пуды мукі.

У 1936 годзе старшыня калгаса Сяпегі незаконна іаў пую і 80 кубуў салома ў калгасіка Грышана Васіля. Мага тав, гэты Сяпегі зваўсяў наў сымам Грышана, ён азначыў ці ў лавіні і трымаў там пуды мукі. Ці не ясна, што за гэту варажую актывосенную дзейнасць Сяпегі навін быў быць пакаран на ўсё суправосці рэвалюцыйнага закона. Аднак, Казлоўскі, пап'ястваўшы з Сяпегай, гэту справу амааў. Толькі пасля ўмяшання пракурора нарсуа Кайманіцкага раёна прыгаварыў азначына Сяпегу да 3-х год пазбаўлення волі.

Пастаўкі бабэўска НСШ Эзерскі сістэматычна збівалі вучыў. Справа аб ім перадава ў крычаўскі нарсуа, на віне Казлоўскага яна і па сёння не разгледжана.

Казлоўскі абсалютна вараўліў работу крычаўскага судзі, сістэматычна п'яні.

хабары, грубае паірацце рэвалюцыйных законаў, адзекі над наведвальнікамі—такія металы яго варажой работы.

Казлоўскі з хістаўчыя ад выпітай гарэлкай галавою з'яўляўся ў суд. Судомія паслэдонія пачынаюцца пазна вечарам і прадаўжаюцца пачам. Нарэкі выпадкі, калі ў суд выкідаюцца па 30—40 чалавек, а судзія незе блукае.

У ліпені пачынаў быць абшчына суд у Палоніцкім сельсавете, былі выкіданы 30 калгаснікаў, яны павы дзень чакалі судзію. Пазна вечарам разгледна телефонны званок Казлоўскага: «Сёння не прыду, няхай разыходзіцца».

8 жніўня быў прызначан да слухання рад крымінальных і грамадзянскіх спраў. З сельсаветаў у суд было выкідана 32 чалавекі. Яны пракалі да 23 гадзін. У гэты час з'явіўся Казлоўскі і раптоўна абшчыні: «Здарылася памылка, суд сёння прапавалі не будзе». Сапраўдная прычына таа, што гэты агіную усю ноч п'ястваў, Пакоя для свезал у судзі яма. Свезкі і ў летні і ў зімовы час чакаюць на вуліцы, а такі пакой калесці быў, толькі старшыня РВК Рэйтана забраў яго пад кэатару для шодера.

Тое, што мы тут расказаалі, толькі невялікая вытрымка з вялікага спісу азначэнстваў Казлоўскага.

Каб лепш праводзіць свае брудныя справы, Казлоўскі падабраў у суд п'яную сямейку такіх-жа мараўніцкаў, які і ён сам. Сакратаром судзі праце Казакевіч,

тэхнічным сакратаром яго сястрыца. Да наведвальнікаў яны адносіцца груба і бюракратычна. Канцылярна судзі забавіталі таа, што няхай справы ў дй не ашодзіш.

Судзімаваўцам Казлоўскі паставіў гарэлага п'яніцу Зайнава. Асабліва гэты Зайнаў адзеквацца над жанчынамі, якія трапілі ў яго рукі за аліментных справах.

На пасазе абарона—сын кулака Сіларніка, два яго браты растраляны ў 1921 годзе за дэзертырства з Чырвовай Арміі і ўдзел у белай бандзе. Астатнія яго браты і зваўка высланы. Гэты абарона абараняе толькі кулакоў.

Такі непрыглядны малюнак работы крычаўскага нарсуа. Не п'яна, што 50 процэнтаў спраў касуецца і перадацца на разглед у ішых суы.

Аб варажой дзейнасці Казлоўскага і яго кампаніі ведае ўсё раённае кіраўніцтва і апошні час абавязалася дзвесці ўдзі да 3.500 літраў. А ад рэкардысты «Сарокі», якая дава ў мінулым годзе ўдзі малака 4.200 літраў, у гэтым годзе ўдзі ўдалася націць да 5.000 літраў. Са з'яўлення халкы Калачовай сапраўдніча дзяржа калгаса «Комітэра», Чырванопольскага сельсавета, Маслакова, Апшыва ўваў абавязалася дзвесці ўдзі малака ад саб'юў групы кароў па 3.500 літраў на коную, а ад хворых-рэкандысты «Муркі» — не менш 5.000 літраў. «Марусі» — 4.500 літраў. Прытым Маслакова абавязалася дзвесці сутачны прырост паят да трохмесячнага ўзросту не менш аднаго кілаграма.

Варта заўважыць, што ў пачатку 1937 года работу судзі абсалютна інструктар-рэвізор НКЮ БССР Шміт. Аднак, яна аказалася настолькі палітычна слепой і бюсклопатнай, што нічога «не заўважыла».

Час палкесці капен азначынай дзейнасці Казлоўскага і яго кампаніі. Гэтых азначэнстваў треба судзіць паказальным суыом.

ПАСТРЭВІЧ.

КАЛГАСНІ ДАТЭРМІНОВА РАЗЛІЧВАЮЦА ПА ПАДПІСЦЫ НА ПАЗЫКУ

БАРЫСАЎ. Калгаснікі сельсаветаў «Малк сацыялізма» перавылі ў ачталку 5.000 рублёў, пуюнао апшывішы сваю раліцыку на пазыку ўмяшання абароны СССР. Калгаснікі сельсаветаў імя Кірава ўнеслі па падпісцы 1.800 рублёў і абавязаліся да XX гадзіны Вялікага Кастрычні-

ка пуюнао ўнесці суму падпіскі і атрымаць новыя аблігацыі.

Па ўсёх ашчадках раёна наладжана праверка выпітрасы па трояму тыражу пазыкі другой палгокі. Ужо выкідана выпітрасы на суму 36.428 рублёў.

Да ўсесаюзнай сельскагаспадарчай выставкі

ВЫСОКІ УРАДЖАЙ

У гэтым годзе ў калгасе Магілёўскага раёна небыталі ўраджай усіх азійных і яравых. Старанную працу калгаснікаў шчодра аплаціла зямля. Асабліва гэтыя плодчы работы відав у тых калгасе, дзе па-большавіцку змагаюцца за права ўдзелу на ўсесаюзнай сельскагаспадарчай выставі 1938 года.

Вось калгас імя Валдарскага, Пашкаўскага сельсавета. У мінулым годзе, не гледзячы на неспрыяльныя кліматычныя ўмовы, калгасе дабіўся высокіх ураджалў усіх культур, асабліва па ільну. Звеняныя Цыганкова Надзя і Мішкоза Пола, пад неперарыным наглядам загадчыка калгаснай хаты-лабараторыі тав. Хаустона, дабіліся на сваім участку на 10 пэнтнераў ільнаваліка з гектара. У гэтым годзе гэтыя звені змагаюцца за атрыманне ўраджаю ільнаваліка па 12 пэнтнераў з гектара і ў сярэднім з усёй плошчы не менш 8 пэнтнераў. Калгаснікі спыраджаюць, што такога ільну, які сьвета ўраджіў у іх калгасе, ніколі не бачылі. Звеняныя Цыганкова і Мішкоза ўшчэна заўважылі, што ўдзяны імі і калгасам абавязальствы будуць выкананы.

Калгас атрымаў у гэтым годзе рэкорды ўраджай зернавых. Па вызначёныя камісіі па ўраджайнасці, ураджай усіх зернавых культур у сярэднім 16 пэнтнераў з гектара.

У калгасе «1-е маі», Дабрасневіцкага сельсавета, з якім саборнічае сельскагаспадарча імя Валдарскага, таксама дабіліся высокага ўраджаю ільну. Калгаснікі абавязаліся атрымаць з плошчы ў 6 гектараў па 10 пэнтнераў, а з астатняй плошчы — у 21 гектар — па 8 пэнтнераў. За рэкордным участкам ільну з'яўляла з'яўляла калгасніца—адказна па ільну Гафій Грынікова, якая залічыла зьянікатам да пазыкі на ўсесаюзную выставку.

Высокі ўраджай зернавых маюць калгасы «Комітэра», Чырванопольскага сельсавета, і «Колас», Грэбінскага сельсавета. Яхта ў сярэднім атрымліваецца па 15 пэнтнераў з гектара, а па рэкордным участках—па 18—20 пэнтнераў. Да астатніх культур ураджай у сярэднім 14 пэнтнераў з гектара.

Апрача высокага ўраджаю, калгасы дыхнуць на выставку аспанаты па жыўлагадоўлі. Дзярка калгаса «Чырванармяне», Амхоўскага сельсавета, Калачова Сама ў мінулым годзе з 10 кароў сваёй групы дабілася ўжо ў сярэднім па 3.000 літраў. У гэтым годзе яна абавязалася дзвесці ўдзі да 3.500 літраў. А ад рэкардысты «Сарокі», якая дава ў мінулым годзе ўдзі малака 4.200 літраў, у гэтым годзе ўдзі ўдалася націць да 5.000 літраў. Са з'яўлення халкы Калачовай сапраўдніча дзяржа калгаса «Комітэра», Чырванопольскага сельсавета, Маслакова, Апшыва ўваў абавязалася дзвесці ўдзі малака ад саб'юў групы кароў па 3.500 літраў на коную, а ад хворых-рэкандысты «Муркі» — не менш 5.000 літраў. «Марусі» — 4.500 літраў. Прытым Маслакова абавязалася дзвесці сутачны прырост паят да трохмесячнага ўзросту не менш аднаго кілаграма.

Калгаснікі змагаюцца за права ўдзелу на ўсесаюзнай сельскагаспадарчай выставі. Агэж, у падрыхтоўцы да выставкі ніколы не ачузаецца ролі аграрноў, зааахнікаў і ў палым раёнах выставома. Аграроны і ватэхнікі не звязаны з масамі. Яны адсуджваюцца і зарае у сваіх кабінетах.

А. КАРАТКЕВІЧ.

РАБОЧЫ КЛАС ГЕРМАНІІ ПАД ГНЁТАМ ФАШЫЗМА

Германскі фашызм ператварыў усю Германію ў сапраўднае пекла тэрара і бюспраў. Фашысцкія прычэпкі гэрманскага народа лічылі, што настаў час пачаць ваенную авантуру, маючы сваёй мэтай новы перадаць свету і ажыццяўленне фашысцкіх крываваў замыслаў супроць свабоды і незалежнасці міралюбных народаў. Адкрытая інтэрвенцыя ў Іспанію, узаміняюцца паўрабаванні і прававаішайная палітыка фашысцкіх агеаў і арганізацый у суседніх калітальна-аграрных краінах, скарэстанне традыцыйна-бухарысцкіх бабдэаў у якасці шпіянаў, дыверсіўнаў і забойцаў у Советскім Саюзе, — усё гэтыя факты самым недубосонным чынам гавораць аб растучай ваеннай небяспечнасці, аб растушчым фашызма кінуць свет у бядапне новай жахлівай б'юні народаў.

Унутры краіны фашызм падпарадоўвае ўсё мэрарыямсці і нават самаа элементарныя жадібныя інтэрэсы гэрманскага народа гэтаму кардынальнаму пытанню. Поўнае забавленне і падываленне гэрманскага пралетарыята, знішчэнне свабоды саюзаў і стачак, гвалтоўнае ўключэнне іх у фашысцкія арганізацыі, перабудова ўсёй гаспадаркі на выраб ваенных матэрыялаў, палітыка аўтаркці і т. д., — усё гэта накіравана ў першую чаргу на ўнутраную ваенную падрыхтоўку гэрманскага фашызма.

Рамаючы фактар, з якім фашызм вымуша лічыцца ў сваёй ваеннай палітыцы, — гэта нямецкі рабочы клас, нарбуй і пераважнай большасцю нямецкага народа неападзачы вайну. Таму ўся фашысцкая палітыка ўнутры краіны накіравана на тое, каб пры дапамозе тэрара, напруг, ашуканства і посядаў падпарадаваць рабочы масы сваёй ваеннай палітыцы. Але ўся практыка чацвёрта з паловай год фашысцкага панавання і, у асаблівасці, ўмацаванасці за апошні месяц незалежненне рабочых мас паказвае, што фашызм не дасягае гэтай мэты: рабочы клас Германіі адносіцца да фашызма з выкліччай варажосцю. Асабліва яркім выразам гэтай варажосці служыць германіца, з небяспечкай для жадібна ажыццяўляюцца акты сацілітарнасці рабочых з рэспубліканскай Іспаніяй.

Увесь перыяд фашысцкай дыктатуры

Ф. ШВЕЕР

Для гэрманскага рабочага класа з'яўляецца не толькі перыядом бюспраў і занавадэння, але і адначасова перыядам самаа лютата і бяспіснанага паступу капітала. У часе эканамічнага крызіса, па сваёй глыбіні і размаху пераўзможнага ўсё ранейшым крызісам, жадібны ўзровень рабочых мас ва ўсёх капіталістычных краінах значна знізіўся ў рэзультатне беспрылоў, узрэккі зарплат, узважэння п'яноўнага рабочага тыпіна і ішых форм пагаршэння працы. Калі-ж потым крызіс паступова перайшоў у дэпрэсію і ў алейшым годзе ў раздзі краіны змяніўся ажыццяўленне прамысловай кан'юнктуры, рабочы клас буржуазна-дэмакратычных краінаў адолеў халд-я ў некаторай меры вырнуць спачатнае ва прапшоўшы галы крызіса. Там, дзе ажыццяўлена галы адзінства і згуртаваны народны фронт, як ва Францыі, рабочым удалося вырвалі з буйнага капітала некаторае пашыненне свайго становішча. Але зусім ішпае становішча ў фашысцкай Германіі. Усе спробы рабочых дабіцца павышэння зарплат да гэтага часу рабаваліся аб супраціўленне фашысцкай дзяржавы, аб люты тэрар, пры дапамозе якога да гэтага часу пазваўляўся ўсёкі рух за павышэнне заробатнай п'яты.

Калі фашызм прышоў да ўдана, рабочы і асаблівасці тая з іх, якія знаходзіліся пад фашысцкім уціхам, патрабавалі выганання фашысцкіх абшчынаў, г. зн. павышэння зарплат. Фашысцкія правадры дэмагатачна заявілі, што аб павышэнні зарплат можна будзе гаварыць толькі тады, калі фашызму ўдалася дабіццаў беспрылоў: як вядома, Гітлер тады абяцаў, што на працягу чацвёрта год беспрылоў будзе канчаткова зніжана. Яшча вясной 1935 г. фашысты ўрачыста абясалі, што ў Германіі няма больш беспрылоў, што Гітлеру ўдалося палкам выканаць дапае ім абяпанне. Халпа гэта нагад хусяна, бо да гэтага часу яшче, не гледзячы на прадаваенную ліха-

харчавання і сярэвымі для народнага ашчывення фашысты варажы сапраўду для ваеннай прамысловасці. У рэзультатне гэтага неадхату квітнее кантрабандны гандаль па прах, значна перавышаючы афіцыйнаа ўстаноўленыя максімальныя нормы. Няхватка мяса, тлушчца і ішых харчовых прадуктаў настолькі вялікая, што нават рабочы вымушаны часткова зававаляць свае патрабаванні ў гэтых прадуктах пакупкай іх у спекулянтаў па неамагчымы высокіх п'янах.

Нарэшце, пры разгледзе заробку рабочых треба мець на ўвазе, што галоўным металам зніжэння зарплат з'яўляецца і з'яўляюцца не толькі неапаэражна ўрэзка распавал, але і зніжэнне яго шляхам павышэння норм выпрацоўкі без адпаведнага павышэння зарплат. У сваіх справах фашысты зусім адкрыта прыпаюнае ўмацаванне п'яару працы дзякуючы рабавіцкай палітыцы фашысцкага капітала, ажыццяўленай фашысцкімі дыктатарамі. Нормы выпрацоўкі п'яасамесяна павышаны, у найбольш важных галінах прамысловасці павышэнне норм выпрацоўкі дасягае 50 проц.

Такое фарсаванае павышэнне норм выпрацоўкі, дасягнутае пры дапамозе зверскіх раліаўналітарскіх мэрарыямсціаў, якія выражаюцца, галоўным чынам, у націску на мускульную сілу, а таксама ў неаплачываеай звышнормаванай рабоце, не толькі значна зніжае заробак рабочых і нечувана павысена барышм капітала, але і катастрафічна падарала здароўе рабочых і канасальна павялічыла лік няшчасных выпадкаў.

Па даных фабрычна-заводскага кіраўніцтва па страхаванню ад няшчасных выпадкаў лік няшчасных выпадкаў у Германіі павялічыўся з 827.000 у 1932 г. да 1.520.000 у 1936 г. Гэта складае прырост больш чым на 83 проц.

Аб стане здароўя гэрманскага рабочага афіцыйныя лічбы, якія несумненна пераамаенаны, таксама даюць патрасаючую карціну. Так, на афіцыйных дадзых, лік страчаных дзён па хваробах, зьвязаных са страві працаздольнасці, узніўся з 5.687.000 у 1932 г. да 8.500.000 у 1936 г. Гэта складае рост на 49,3 проц. Яшча больш яркую характарыстыку пагаршэння стану здароўя рабочых даюць лічбы, паказваючыя колькасць выданых бальнічных лістоў. У Германіі кожны захварэўшы рабочы, які жадзе наведваць урача, павінен ушпаціць за бальнічны

лісток 25 пфенігаў. Згодна афіцыйных дадзых гэрманскіх бальнічных кас, колькасць выданых бальнічных лістоў павялічылася з 18 мільянаў у 1932 г. да 44 мільянаў у 1936 г. Рост захварэласці склаў 144 проц!

Пад уплывам абурэння сярод рабочых мас фашысты часамі вымушаны прызнаваць гэты абурваючы факт. Так, напрыклад, «Лейце Арейтс Кареспандэнц» п'ядаўна перадавала са справадачы «Здароўя кіраўніцтва народнай аховы здароўя» літаральна наступнае:

«На жаль, гэты факт, што, наогул, з дасягненнем саракагадовага ўзросту рабочы сіла прап'янага немца пачынае аслабываць. Далей, з'яўляюцца фактам, што крываа смяротнасць з дасягненнем штынашаднадовага ўзросту, значыцца, з уступленнем у працоўнае жыццё, узнімаецца ўдвая, а з дасягненнем саракагадовага ўзросту — у чацеры разы».

Такім чынам, фашызм прынёс рабочым масам тэрар, бюспраў, лішчын,

